

Kongres Partii Prawo i Sprawiedliwość

KRAKÓW, 31.01.2009–01.02. 2009

PANEL PRZEDKONGRESOWY

Aktywność kobiet w życiu publicznym czyli „Bez kobiet ani rusz”

KRAKÓW, 30.01.2009

NOVOTEL CENTRUM KRAKÓW, UL. T. KOŚCIUSZKI 5

TEMATYKA PANELU:

CZĘŚĆ I 19.30 – 20.00

Dobre prawo dla kobiety i rodziny

– moderator/panelista: **Izabela Kloc, Poseł na Sejm RP**

Dyskutanci:

1. Elżbieta Rafalska, Poseł na Sejm RP ***Kobieta na rynku pracy, w tym zabezpieczenie emerytalne dla mam pracujących w domu i wychowujących wiele dzieci***
2. Maks Kraczkowski, Poseł na Sejm RP ***Kobieta w biznesie, w tym projekt „Aktywny urlop wychowawczy”***
3. Stanisław Szwed, Poseł na Sejm RP ***Przedsiębiorczość kobiet a urlop macierzyński i wychowawczy***
4. Marzena Machałek, Poseł na Sejm RP ***Kobieta w trudnej sytuacji życiowej, w tym program działania Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Przemocy***
5. Aneta Nowak, córka wdowy po tragicznie zmarłym górniku ***Kobieta w trudnej sytuacji życiowej, w tym problem wdów po górnikach tragicznie zmarłych w wypadkach pod ziemią***

CZĘŚĆ II 20.00 – 20.30

Zaangażowanie kobiety w życie publiczne

– moderator/panelista: **Maria Zuba, Poseł na Sejm RP**

Dyskutanci:

1. Maria Malinowska, radna Sejmiku Województwa Małopolskiego ***Dylematy matki społecznika***
2. Marzena Drab, Poseł na Sejm RP ***Kobieta sukcesu***
3. Joanna Kryszczyżyn, Wiceprezydent Rybnika ***Kobieta we władzach samorządowych, trudności i atuty***
4. Teresa Hernik, Dyrektor Zarządu ZOSP RP ***Aktywność kobiet w organizacjach pozarządowych***
5. Dominika Sozańska, socjolog ***Stanowisko kościoła wobec działalności politycznej kobiet***
6. Jacek Kurski, Poseł na Sejm RP ***Bez kobiet ani rusz...***

CZĘŚĆ III 20.30 – 21.00

Wizerunek kobiety w polityce

– moderator/panelista: **Iwona Arent, Poseł na Sejm RP**

Dyskutanci:

1. Aleksandra Natalli-Świat, Poseł na Sejm RP ***Wizerunek kobiety kreowany w mediach***
2. Dorota Arciszewska-Mielewczyk, Senator RP ***Rola bycia matką i żoną w kreowaniu wizerunku kobiety polityka***
3. Sławomir Trojanowski, radca prawny ***Kobieta polityk w oczach wykształconego i nowoczesnego mężczyzny***
4. Iwona Mularczyk, historyk, żona polityka ***Wizerunek żon polskich polityków i ich uczestnictwo w życiu publicznym***
5. Lidia Gall, dziennikarka ***Kobieta polityk – twarz czy mózg***

CZĘŚĆ I

Dobre prawo dla kobiet i rodziny postulaty programowe wypracowane podczas konferencji w Sejmie RP w dniu 4 czerwca 2008 roku.

Wypowiedź wprowadzająca:

Izabela Kloc – moderator/panelista, Poseł na Sejm RP

W dniu 4 czerwca 2008 roku w Sali Kolumnowej Sejmu RP odbyła się konferencja programowa pt. Dobre prawo dla kobiety i rodziny w Polsce i w Unii Europejskiej. Celem konferencji była analiza sytuacji kobiet w życiu zawodowym i rodzinnym w Polsce i Unii Europejskiej oraz zebranie materiałów do opracowania propozycji zmian istniejących rozwiązań prawnych.

Konferencja była jednocześnie spotkaniem i zderzeniem doświadczeń dwóch środowisk na co dzień podejmujących tę problematykę: organizacji pozarządowych oraz prawników.

W konferencji udział wzięło ok. 450 osób, m.in. prawników, przedstawicieli organizacji pozarządowych, parlamentarzystów, samorządowców, kobiet przedsiębiorców. W ramach konferencji zorganizowano 4 sesje tematyczne, a w każdej z sesji odbyły się 2 panele.

Podczas konferencji wypracowano szereg postulatów, które powinny zostać uwzględnione w programie Prawa i Sprawiedliwości oraz znaleźć swe odzwierciedlenie w procesie legislacyjnym.

Postulaty można podzielić na cztery obszary:

Obszar I: Dyskryminacja na rynku pracy

1. Pilna potrzeba wypracowania programu zabezpieczenia emerytalnego osób pracujących w domu, które na starość, po latach pracy na rzecz wielodzietnej rodziny mogą zostać bez środków do życia.
2. Konieczność stworzenia realnego dostępu do miejsc pracy, do ułatwień w prowadzeniu działalności gospodarczej (kredyty dla bezrobotnych kobiet w wieku 40+), dostępu do finansowania i szkoleń dla kobiet 50+, tak by mogły one zdobywać nowe kwalifikacje, włączając się w programy kształcenia ustawicznego.
3. Przeprowadzenie analizy zjawiska nierówności negatywnej dotyczącego znacznie wyższego udziału kobiet w sferze ubóstwa oraz wypracowanie środków zaradczych. Jedynie w Polsce i w Rumuni odsetek kobiet żyjących w bardzo trudnych warunkach bytowych jest znacznie wyższy (dwukrotnie!) niż mężczyzn.
4. Zwiększenie skuteczności przestrzegania kodeksu pracy przez polskich pracodawców oraz wypracowanie metod motywacji pracodawców do wprowadzenia polityki równych szans w firmach.
5. Umożliwienie wszystkim wdowom po górnikach, którzy zginęli w tragicznych wypadach pod ziemią korzystania z renty rodzinnej.
6. Wprowadzenie do urzędów publicznych elementów zarządzania różnorodnością i narzędzi równego traktowania wypracowanych przez projekt Gender Index.

Obszar II: Konkurencyjność kobiet w biznesie

1. Dokonanie zmian w prawie umożliwiających kobietom prowadzącym działalność gospodarczą na równoprawne korzystanie z urlopu macierzyńskiego i wychowawczego, tak jak w przypadku kobiet posiadających status pracownika.

2. Wliczanie czasu, który poświęcają na urodzenie i wychowanie dzieci do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia emerytalne (tak jak to ma miejsce w przypadku kobiet mających statut pracownika)
3. Zwolnienie kobiet w okresie macierzyństwa (urlop macierzyński i wychowawczy) z obowiązku płacenia składek na ZUS w sytuacji, gdy kobiety łączą pracę etatową z prowadzeniem działalności gospodarczej.
4. Projekt „Aktywny Urlop Wychowawczy” – umożliwienie kobietom podczas urlopu wychowawczego podejmowania pracy w różnych formach zatrudniania, a także możliwości prowadzenia działalności gospodarczej, także bez sankcji ze strony aktualnego pracodawcy.
5. Uporządkowanie przepisów prawa w zakresie zakładania prywatnych (niepublicznych) przedszkoli i szkół – stworzenie prawa ułatwiającego powstawanie różnych form wychowania przedszkolnego.
6. Wyłączenie żłobków spod regulacji prawnej dotyczącej ZOZ-ów (dzisiaj, żeby założyć przedszkole trzeba spełnić wszystkie wymagania, jak przy zakładaniu ZOZ).

Obszar III: Kobieta w trudnej sytuacji życiowej

1. Trzeba pamiętać, że przemoc w rodzinie nie dotyczy wyłącznie środowisk patologicznych.
2. Świadomość społeczeństwa w zakresie przeciwdziałania i zapobiegania przemocy względem kobiet i dzieci jest niewystarczająca. Konieczna jest ogólnopolska i długofalowa kampania edukacyjna na temat przemocy w rodzinie.
3. Powinno powstać Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Przemocy kompetencyjnie zajmujące się ustawą o przeciwdziałaniu przemocy oraz edukacją i profilaktyką w tym zakresie.
4. Potrzebny jest :
  - większy nacisk na sprawną współpracę służb niosących pomoc ofiarom przemocy w rodzinie oraz samorządów,
  - 24-godzinny dostęp do profesjonalnych telefonów interwencyjnych,
  - obligatoryjny nakaz udziału sprawcy przemocy w terapii.
5. Obecny system pomocy nastawiony jest na interwencję kryzysową. Brakuje długoterminowej opieki nad ofiarami i świadkami przemocy domowej. Brak miejsc przywracających równowagę i sens życia kobietom po urazie.
6. Konieczność zapewnienia bezpłatnej obdukcji ofiarom przemocy.
7. Potrzeba konkretnych zmian legislacyjnych (nie tylko w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie) mających na celu zwiększenie bezpieczeństwa ofiar w wymiarze bezpieczeństwa fizycznego, psychicznego i ekonomicznego:
  - zrealizowanie zapisów ustawy o pomocy społecznej w zakresie Ośrodków Interwencji Kryzysowej (nadal nie istnieją we wszystkich powiatach),
  - rozbudowa Sieci Specjalistycznych Ośrodków Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie (na mocy ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, obecnie jest ich 33),
  - wprowadzenie do ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zapisu o zakazie zbliżania się sprawcy do ofiary do stosowania już na etapie interwencji policji,
  - powierzenie znacznie szerszych uprawnień osobom udzielającym pomocy prawnej ofiarom przemocy, np. poprzez umożliwienie reprezentowania ofiar przed sądami i urzędami,
  - zapewnienie szybkiej ścieżki dostępu w sądach dla spraw związanych z przemocą w rodzinie i wobec dzieci.

Obszar IV: Rodzicielstwo zastępcze w impasie

1. Notorycznie łamanie prawa, które stanowi, że dziecko można zabrać z domu rodzinnego dopiero po wykorzystaniu wszystkich innych dostępnych środków przełamania kryzysu rodziny.

2. Brak specjalistycznej pomocy zarówno dla dzieci przebywających we własnych domach jak i rodzinach zastępczych. Szczególnie dotyczy to dzieci z zaburzeniami więzi.
3. Brak wsparcia dla rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka. Ta pomoc istnieje tylko na etapie szkoleń i zdobywania kwalifikacji.
4. Brak zespołów interdyscyplinarnych, które powinny być postawą nowoczesnej opieki nad dzieckiem i rodziną w kryzysie .
5. Trudna sytuacja pracowników socjalnych, niski status zawodu, zbyt wiele rodzin pod opieką by móc im skutecznie pomagać, brak dostępu do szkoleń podnoszących kwalifikacje (mogą to robić wyłącznie na swój własny koszt).

Prawo i Sprawiedliwość podejmuje się rozwiązywania wyżej wskazanych problemów i wypracuje kompleksowy program wsparcia kobiet na rynku pracy, w biznesie, w trudnej sytuacji życiowej, a także pomocy dla rodzicielstwa zastępczego. Kolejni dyskutanci przestawią konkretne propozycje programowe w wybranych obszarach:

1. Kobieta na rynku pracy, w tym zabezpieczenie emerytalne dla mam pracujących w domu i wychowujących wiele dzieci – Elżbieta Rafalska, Poseł na Sejm RP
2. Kobieta w biznesie, w tym projekt „Aktywny urlop wychowawczy” – Maks Kraczkowski, Poseł na Sejm RP
3. Przedsiębiorczość kobiet, a urlop macierzyński i wychowawczy – Stanisław Szwed, Poseł na Sejm RP
4. Kobieta w trudnej sytuacji życiowej, w tym program działania Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Przemocy – Marzena Machałek, Poseł na Sejm RP
5. Kobieta w trudnej sytuacji życiowej, w tym problem wdów po górnikach tragicznie zmarłych w wypadkach pod ziemią – Aneta Nowak, córka wdowy po zmarłym podczas pracy w kopalni górnika

CZĘŚCI II

Zaangażowanie kobiet w życiu publicznym

Wypowiedź wprowadzająca:

Maria Zuba – moderator/panelista, Poseł na Sejm RP

Kobieta obdarzona została cechami, które predysponują ją do aktywności i zajmowania stanowisk kierowniczych. Kobiecie łatwiej jest odczytywać ludzkie nastroje, łatwiej też rozpoznaje ludzkie potrzeby. Więcej przywiązuje uwagi do efektu emocjonalnego. Te predyspozycje powodują, że łatwiej jest nam prowadzić firmę, negocjować, a także prowadzić różnego rodzaju interakcje – zarówno w polityce, w biznesie, jak i w działalności w organizacjach pozarządowych, charytatywnych. Mamy zdecydowanie wyższą inteligencję emocjonalną niż mają mężczyźni.

Dlaczego więc, tak rzadko korzystamy z tych przymiotów?

I to pomimo, że statystyki pokazują, że np. nowe firmy prowadzone przez kobiety, rozwijają się zdecydowanie bardziej dynamicznie niż prowadzone przez mężczyzn.

Badania zaś udowadniają, że kobiety są świetnymi organizatorkami pracy i potrafią równolegle zarządzać kilkoma projektami. To w nas jest naturalne. Łatwiej nam jest się skupić na współpracy, ponieważ jest w nas mniejsze nastawienie na rywalizację. Bardziej nastawione jesteśmy na scalanie i porozumienie pomiędzy różnymi sposobami myślenia, przez co łagodzimy obyczaje. Jest to nasz wielki atrybut dzięki, któremu mamy szansę szerzej wejść do biznesu, polityki i życia społecznego.

Czego zatem nam brakuje?

Najczęściej brakuje nam odwagi przy podejmowaniu działań, oraz pewności, że to co robimy jest rzeczywiście słuszne i właściwe. A to oznacza, że brak nam poczucia własnej wartości.

Na pytanie kierowane do kobiet: dlaczego nie zakładają biznesu? 22% wskazało na lęk, że sobie nie poradzą. Taka postawa wynika z posiadania lub nie posiadania pewnych elementów charakterologicznych, elementów mentalnościowych.

Brakuje nam, niestety, również umiejętności pozytywnego myślenia. Jest naukowo stwierdzone, że poczucie własnej wartości można w sobie wypracować i że można zmienić styl myślenia.

- Dlatego trzeba pomóc kobietom odbudowywać poczucie własnej wartości i uczyć je pozytywnego myślenia, poprzez odpowiedniego rodzaju szkolenia organizowane w oparciu o programy i środki finansowe z UE.

Życie społeczne jest ciągle jeszcze „światem bez kobiet”. Rzecz polega na tym, że na płaszczyźnie samorządowej, politycznej, ekonomicznej, społecznej oraz kulturowej jest na równi potrzebna, jedna i druga płeć. Tymczasem na 16 województw urząd wojewody sprawują 4 panie, nie ma kobiety na urzędzie marszałka województwa, w radach wszystkich szczebli samorządów zasiada nieliczna reprezentacja kobiet, niewiele też kobiet zarządza gminami. Z przeprowadzonych badań socjologicznych wynika, że przyczyny takiego stanu tkwią niestety w samym środowisku kobiecym.

Po pierwsze kobiety chętniej głosują na panów. A po drugie, kobiety wybrane pod natłokiem obowiązków rodzinnych i nowych wyzwań społecznych czy też politycznych, ograniczają kontakty towarzyskie ze swoim otoczeniem, co jest krytycznie odbierane i nie znajduje usprawiedliwienia.

- Ten istotny problem należy zmieniać, poprzez zmiany myślenia i stosunku do udziału kobiet w życiu społecznym. Rozmowy, tłumaczenia i szkolenia nie rokurają dużych efektów. O zmianę mentalności w tym obszarze powinniśmy zabiegać same, poprzez inspirowanie swoich koleżanek do włączania się do pracy społecznej. Osobiste doświadczenie każdej z nas, da im najbardziej obiektywny obraz rzeczywistości i zbuduje płaszczyznę kobiecej solidarności. Prezentowane slajdy przedstawiają po-

stanie kobiet, które potrafiły osiągnąć sukces, czy wpisać się do historii. Takich jednak jest wciąż zbyt mało.

W szczególnie trudnej sytuacji społeczno-zawodowej znajdują się kobiety na wsi, które obarczone nadmiarem obowiązków, cierpią na brak czasu. Promowanie wśród nich aktywnych postaw natrafia na trudności – kobiety nie czują dobrego dla siebie klimatu w tym obszarze.

Warto jednocześnie zaznaczyć, że ta aktywność nie zawsze jest dobrze widziana w środowisku wiejskim. Aktywne kobiety, które wbrew przeciwnościom starają się coś zrobić, bywają źle postrzegane we własnym środowisku, również przez inne kobiety, zwłaszcza te, które są bezrobotne. Co ciekawe, te, które są aktywne zawodowo, mają jakąś pozycję, tego rodzaju stygmatyzacji nie doświadczają. W wielu środowiskach wiejskich nadal uczestnictwo kobiet w życiu społecznym, a zwłaszcza politycznym traktowane jest w kategoriach odmienności. Nie jest to na szczęście tendencja dominująca.

Co można zrobić, żeby aktywność polityczną i społeczną kobiet, które żyją i będą żyć na wsi – podnieść?

Ponad jedna trzecia kobiet wiejskich w Polsce nie widzi potrzeby bycia aktywnymi; tylko niecałe 16 proc. kobiet deklaruje przynależność do różnego rodzaju organizacji. Mają oczywiście powody, żeby aktywność publiczną stawiać na drugim planie. Kobietom na wsi żyje się źle. Nie wolno jednak zapominać, że kobiety wiejskie cechuje wyjątkowa odpowiedzialność za losy własnej rodziny, zwłaszcza dzieci.

- Kobiety mieszkające na wsi wymagają wsparcia prawnego i edukacyjnego. Programy pomocowe są adresowane głównie do środowisk wiejskich, do wsi, traktowanej całościowo. One więc się w nich nie odnajdują.
- Nie ma programów adresowanych bezpośrednio do kobiet tam mieszkających.. Władze lokalne korzystają z różnych programów; jednak koncentrują się raczej na infrastrukturze, na tym, co podnosi cywilizacyjnie gminę.
- Program wspierania aktywności kobiet wiejskich powinien być wewnątrznie zróżnicowany. Uwzględniający oczekiwania kobiet pracujących zawodowo w społeczności lokalnej, ale poza rolnictwem, inny dla tych, które pełnią funkcje kierownicze, funkcje samodzielnych pracowników, ale pracują poza wsią – np. w najbliższym miasteczku, a jeszcze inny dla kobiet, które wspólnie z mężem prowadzą gospodarstwo rolne.
- W programach należy uwzględnić poziom wykształcenia kobiet wiejskich, który jest mocno zróżnicowany.

Wyszczególnione ograniczenia dotyczą zaledwie kilku dziedzin życia publicznego kobiet. Stanowią one jednak istotne utrudnienia w aktywnym funkcjonowaniu kobiet i nierzadko zniechęcają je do działań. Potrzebny jest program tworzący przyjazny klimat dla kobiet aktywnych w życiu publicznym, obejmujący działania eliminujące te i zdefiniowane w dalszej części dyskusji przeciwności. Prawo i Sprawiedliwość do programu wypracowanego w oparciu o konferencję „Dobre prawo dla kobiety i rodziny w Polsce i w Unii Europejskiej” włączy określony zestaw koniecznych działań mających wzmocnić aktywność kobiet w życiu publicznym.

Kolejni dyskutanci w tej części panelu przedstawią różne aspekty zaangażowania kobiet w życie publiczne:

1. Dylematy matki społecznika – Maria Malinowska, radna Sejmiku Województwa Małopolskiego
2. Kobieta sukcesu – Marzena Drab, Poseł na Sejm RP
3. Kobieta we władzach samorządowych, trudności i atuty – Joanna Kryszczyżyn, Wiceprezydent Rybnika
4. Aktywność kobiet w organizacjach pozarządowych – Teresa Hernik, Dyrektor Zarządu Wykonawczego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP
5. Stanowisko kościoła wobec działalności politycznej kobiet – Dominika Sozańska, doktor nauk humanistycznych, socjolog
6. Bez kobiet ani rusz.... – Jacek Kurski, Poseł na Sejm RP

CZĘŚCI III

Wizerunek kobiety w polityce

Wypowiedź wprowadzająca:

Iwona Arent – moderator/panelista, Poseł na Sejm RP

W tej części panelu chciałabym, abyśmy porozmawiali o szeroko pojętym wizerunku kobiety w polityce i różnych aspektach związanych z tym tematem.

Kobiety politycy mają często większe doświadczenie zawodowe i nierzadko są bardziej nieustępliwe od kolegów polityków. W sejmie w latach 2001–2005 wyższe wykształcenie miało 85% posłanek i 81% posłów, w tym 13% stanowiły kobiety z tytułem doktora lub dr habilitowanego i profesora, a mężczyznzaledwie 10%. W Senacie w kadencji 2001–2005 aż 96% kobiet miało wykształcenie wyższe, mężczyzn 90%, w tym aż 43% miało tytuł doktora lub dr habilitowanego i profesora, a mężczyznzaledwie 32%. Należy tutaj zaznaczyć, że mimo znakomitego wykształcenia kobiety rzadko pełnią wysokie funkcje w strukturach Sejmu – nigdy jeszcze żadna kobieta nie pełniła funkcji marszałka Sejmu, choć zdarzało się, że kobieta pełniła funkcję wicemarszałka. Udział kobiet polityków w Parlamencie Europejskim reprezentujących Polaków jest bardzo ograniczony. Polska reprezentacja w Parlamencie Europejskim ma zdecydowanie „męską twarz”, Polska jest na zupełnym końcu krajów Unii jeśli chodzi o kobiety parlamentarzystki.

Dlaczego właściwie potrzebujemy kobiet w polityce i w parlamencie?

Badania prowadzone w krajach zachodnioeuropejskich wyraźnie pokazują, że większa liczba kobiet w parlamencie w oczywisty sposób wpływa na styl uprawiania polityki, wpływa także na priorytety podczas procedur ustawodawczych. Według statystyk osiągnięcia kobiet są znakomite: są bardziej aktywne, pomimo iż mają mniejsze szanse na stanowiska w gabinetach. Kobiety ze względu na swoje doświadczenie życiowe wynikające z cech biologicznych, jak i kulturowo ukształtowanych modeli ich ról w społeczeństwie, wnoszą do polityki odmienne spojrzenie przekładające się na lepsze działania w sprawie problemów ważnych społecznie i sposobów ich rozwiązywania.

W partii Prawo i Sprawiedliwość kobiety są coraz bardziej doceniane, powierza im się zadania coraz ważniejsze i trudniejsze, gdzie mogą wykazać się swoją wiedzą, doświadczeniem, elokwencją i profesjonalizmem. Kobiety w Prawie i Sprawiedliwości są specjalistami w wielu dziedzinach, wymienię tylko kilka: ekonomia, finanse, zarządzanie, prawo, polityka społeczna, zagraniczna, polityka rozwoju regionalnego, ale także w dziedzinach związanych z kulturą i dziedzictwem narodowym oraz środkami masowego przekazu.

Kobieta coraz rzadziej jest postrzegana jako wizytówka, jako ładny dodatek do polityków specjalistów w różnych dziedzinach. Doskonale wiemy jak ważnym elementem jest wygląd, ale wraz z tym w pierwszej parze u kobiet polityków Prawa i Sprawiedliwości idzie wiedza, doświadczenie i profesjonalizm. Dla nas kobiet bardzo ważne jest to, że jesteśmy doceniane, chociaż każda z nas wie ile kosztuje to pracy i wyrzeczeń, ile nieprzespanych nocy i odrabiania lekcji z naszymi dziećmi przez telefon. My kobiety politycy nie możemy często bywać na wywiadówkach ponieważ w większości zajmujemy się sprawami poselskimi. Dlatego tym bardziej cieszy nas docenianie naszej pracy i wiedzy.

Kobieta polityk powinna być „kobieca”, będąc często wizytówką klubu czy partii, ale ma być także „męska” czyli decyzyjna i zdeterminowana. Tak więc od kobiet polityków wymaga się znacznie więcej niż od mężczyzn polityków. Koledzy wymagają od nas ciężkiej pracy, większego zaangażowania i my kobiety, aby zostać docenione, zgadzamy się na to. Kobiety w polityce nigdy nie powinny bać się być kobietami. Dzięki naszej kobiecości i możliwości kreowania wizerunku w mediach jesteśmy bardziej zauważalne i mamy większą możliwość prezentowania naszych poglądów. Media dostrzegają kobiety w polityce coraz częściej.

Kobieta polityk musi świadomie kreować swój wizerunek zwracając uwagę na wszelkie aspekty marketingu politycznego, tak jak każdy polityk. Prezentując swoją osobę musi zwrócić jednak uwagę na swoją rodzinę, aby jej nie wykorzystać, nie skrzywdzić, a mimo wszystko osiągnąć zamierzony cel. Media prezentując kobietę polityka często sięgają po zbyt osobiste wątki, a my musimy chronić nasze dzieci przed konsekwencjami medialnej sławy, stworzyć zamknięty klosz, aby ochronić naszych najbliższych. Każdy polityk powinien pamiętać, że czasami wystarczy powiedzieć o jedno słowo za dużo prezentując swoje poglądy, a konsekwencje naszych słów odczują nie tylko koledzy partyjni, ale także nasi wyborcy i rodzina.

Kobieta polityk jest reprezentantką zarówno wyborcy mężczyzny jak i kobiety. Musi spełnić wymagania i oczekiwania i jednego, i drugiego, co nie jest łatwe. My kobiety politycy częściej niż mężczyźni musimy przełamywać stereotypy. Nasz wyborca będący nowoczesnym, wykształconym człowiekiem zwraca coraz większą uwagę na nasze kwalifikacje, ale wymaga także od nas bycia ultranowoczesnym.

Kobietami politykami są także żony naszych kolegów, będąc przy nich, doradzając im, a także biorąc czynny udział w kampaniach wyborczych. Kobiety żony polityków są pośrednio też politykami, tak jak ich mężowie. Stworzenie takiego tandemu polityków pod jednym dachem to wielkie wyzwanie wymagające dużej tolerancji i zrozumienia.

Reasumując moją wypowiedź, pragnę podkreślić pewien ważny akcent panelu dotyczącego kobiet. Mimo, iż kobiety w polityce napotykają na wiele problemów, także podczas współpracy z mężczyznami, kobiet polityków jest coraz więcej. I ważne podkreślenia jest to, że w partiach prawicowych jest znacznie więcej kobiet niż w partiach lewicowych o wyraźnych poglądach feministycznych. Wiąże się to z tym, że my kobiety tak naprawdę rozumiemy różnice pomiędzy kobietą i mężczyzną, i wiemy, że tych różnic nie można zatrzeć. Głównymi wartościami kobiety są dom i rodzina, ale także patriotyzm, dlatego nasza działalność polityczna jest przede wszystkim świadomym działaniem dla dobra całego społeczeństwa.

Kolejni dyskutanci w tej części panelu przedstawią różne aspekty wizerunku kobiety.

1. Wizerunek kobiety kreowany przez media z punktu widzenia kobiety polityka przedstawi Pani poseł Aleksandra Natalli-Świat.
2. Kobieta działająca w polityce także często jest matką i żoną. Jak trudno to pogodzić. O tym Pani senator Dorota Arciszewska-Mielewczyk.
3. O postrzeganiu kobiety polityka w oczach wykształconego i nowoczesnego mężczyzny powie Pan mecenas Sławomir Trojanowski.
4. Pani Iwona Mularczyk – uczestnictwo w życiu politycznym i wizerunek żon polskich polityków.
5. Pani Lidia Gall jako fachowiec do spraw wizerunku medialnego zakończy nasz panel tematem: „Kobieta polityk – twarz czy mózg”.

NOTKI BIOGRAFICZNE

CZĘŚĆ I Dobre prawo dla kobiet i rodziny

moderator/panelista:

Izabela Kloc – polityk, samorządowiec, pedagog, ekspert w zakresie funduszy unijnych. Absolwentka pedagogiki Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Ukończyła również Instytut Wyższej Kultury Religijnej Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Zarządzanie i Przedsiębiorczość oraz Zarządzanie Projektem Europejskim w Akademii Ekonomicznej w Katowicach. Angażowała się w życie społeczne na Śląsku, a w 1998 roku została wybrana do Sejmiku Województwa Śląskiego. Karierę zawodową zaczęła, jako nauczycielka w szkole podstawowej nr 1 w Pszczynie. Działając w Związku Górnośląskim i pracując w katowickim Pałacu Młodzieży opracowała i realizowała Przeglądy Piosenki Dziecięcej „Śląskie Śpiewanie”. Impreza ta miała charakter międzypaństwowy (Zaolzie w Czechach) i brało w niej co roku udział 13 tysięcy młodych uczestników. Od 1999 roku pełniła funkcję konsultanta ds. edukacji regionalnej w Regionalnym Ośrodku Edukacyjno-Methodycznym „Metis” w Katowicach.

Od 2003 roku współpracowała z Państwową Agencją Rozwoju Przedsiębiorczości, jako akredytowany trener Europejskiego Funduszu Społecznego prowadząc szkolenia i konsultacje w zakresie problematyki EFS i zarządzania projektami europejskimi dla instytucji zarządzających, wdrażających (np. MGiP, MENiS, PARP, WUP) oraz projektodawców EFS (np. PUP-y, PCPR, instytucje szkoleniowe, jednostki samorządu terytorialnego, szkoły itp.) a także dla Komitetu Monitorującego SPO RZL oraz komisji oceny projektów.

Od lutego 2005 realizowała szkolenia w ramach projektu Regionalnych Ośrodków Szkoleniowych Europejskiego Funduszu Społecznego (Kraków, Wrocław, Radom, Kielce) – tematyka: EFS dla zaawansowanych, kwalifikowalność kosztów, rozliczanie, monitoring, cykl życia projektu. Przygotowała do wdrażania funduszy strukturalnych ok. 1200 instytucji. Równolegle angażowała się jako ekspert w wiele projektów związanych z pozyskiwaniem i wykorzystywaniem środków unijnych. Jest m. in. autorką projektu w ramach Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL Partnerstwo na Rzecz Rozwoju: „Sportowcy na rynku pracy”. Jako Wiceprezes ds. szkoleń w EURO PROJEKT sp zoo w Katowicach zajmowała się organizacją i prowadzeniem szkoleń na temat funduszy strukturalnych, zarządzania projektem europejskim, opracowywania biznesplanów dla przedsiębiorców i organizacji pozarządowych. Fundusze unijne zna od strony zarówno teoretycznej jak i praktycznej. Od 2001 roku związana z Prawem i Sprawiedliwością. W październiku 2005 roku Izabela Kloc została wybrana posłanką na Sejm RP. I w 2007 powtórzyła swój sukces uzyskując prawie 15 tysięcy głosów. W różnym stopniu zaawansowania zna języki: niemiecki, angielski, francuski, rosyjski. Mieszka w Kobiórze (woj. śląskie). Ma męża oraz dwójkę dzieci, Julię(20 lat) i Maksymiliana (18 lat).

Dyskutanci:

Elżbieta Rafalska – polityk, samorządowiec, senator VI kadencji i poseł VI kadencji, była wiceminister pracy. W 1978 roku ukończyła studia w Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu – Filia w Gorzowie Wielkopolskim, a następnie w 1998 podyplomowe studia na Uniwersytecie Szczecińskim w zakresie pedagogiki rewalidacyjnej oraz w 2001 w zakresie organizacji i zarządzania pomocą społeczną i pracą socjalną. Ukończyła liczne szkolenia z zakresu zarządzania zasobami ludzkimi, zarządzania jakością w urzędzie i zarządzania opieką zdrowotną. Uzyskała uprawnienia państwowe do sprawowania funkcji członka rady nadzorczej w spółkach Skarbu Państwa.

Przez wiele lat była nauczycielem akademickim w AWF w Gorzowie Wielkopolskim, a następnie wizytatorem w kuratorium oświaty. W 1998 została dyrektorem Wojewódzkiego Zespołu Pomocy Społecznej. W latach 1999-2002 pracowała na stanowisku dyrektora Wydziału Spraw Społecznych Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego. Była także wykładowcą w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Gorzowie Wielkopolskim.

W latach 1994-2005 pełniła mandat radnej rady miasta Gorzowa. Od 2002 do 2005 sprawowała kolejno funkcje przewodniczącej Komisji Rodziny i Spraw Społecznych, a następnie wiceprzewodniczącej rady. Była również przewodniczącą klubu radnych Prawa i Sprawiedliwości.

Należy do Prawa i Sprawiedliwości, jest członkiem Lubuskiego Zarządu Regionalnego tej partii. W 2005 z listy tej partii została wybrana senatorem VI kadencji w okręgu lubuskim. Była przewodniczącą Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej, od 6 czerwca 2006 do 5 kwietnia 2007 i od 24 sierpnia 2007 do 3 grudnia 2007 zajmowała stanowisko sekretarza stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej.

W wyborach parlamentarnych w 2007 uzyskała mandat poselski, otrzymując 16 922 głosów. Jest mężatką, ma dwóch synów.

Maks Kraczkowski – polityk, prawnik, samorządowiec. Wpływ na jego zainteresowania miał fakt wychowywania się w rodzinie o tradycjach prawniczych.

Maturę ogólnokształcącą otrzymał w wieku 16 lat. Został przyjęty równocześnie na Wydział Prawa i Administracji UW oraz na Wydział Profilaktyki Społecznej i Resocjalizacji UW. Wybrał – Wydział Prawa i od tego momentu prawo stało się jego pasją. Studiując kierował firmą Rodziców pomagając im w obowiązkach zawodowych.

W wieku 21 lat ukończył studia z bardzo dobrą oceną końcową na dyplomie. Od 2000 roku pisał doktorat w Katedrze Prawa Pracy na UW, obecnie przygotowuje się do jego obrony.

Działalność polityczną rozpoczął angażując się od początku powstania struktur Prawa i Sprawiedliwości. Jego nazwisko znalazło się na liście kandydatów do Sejmu RP z ramienia PiS w 2001 r. Posiada kilkuletnie doświadczenie samorządowca.

Jest współtwórcą programu bezpłatnej społecznej informacji o prawie Prawa i Sprawiedliwości – programu stworzonego z myślą o wszystkich potrzebujących pomocy i sprawiedliwości w egzekwowaniu prawa.

Mandat poselski uzyskał startując w wyborach do Sejmu V Kadencji z ramienia Prawa i Sprawiedliwości jako lider list okręgu nr 38 w Pile.

Obecnie sprawuje mandat poselski, przewodniczy Sejmowej Komisji Gospodarki, pracuje również w Komisji Ustawodawczej i Podkomisji Stałej do spraw Trybunału Konstytucyjnego. Jest sekretarzem Rady Politycznej Prawa i Sprawiedliwości.

Stanisław Szwed – polityk i związkowiec, poseł na Sejm III, V i VI kadencji.

Ukończył studia z zakresu administracji publicznej w Krakowskiej Szkole Wyższej im. A. Frycza Modrzewskiego. Od 1980 roku należy do NSZZ „Solidarność”. Od 1992 roku do 1997 roku i następnie w latach 2002-2005 pełnił funkcję wiceprzewodniczącego Zarządu Regionu Podbeskidzkiego Związku NSZZ „Solidarność”. Sprawował mandat posła III kadencji z ramienia Akcji Wyborczej Solidarność.

W 2005 roku z listy Prawa i Sprawiedliwości został wybrany posłem V kadencji w okręgu białskim. Od 13 grudnia 2006 r. do 16 listopada 2007 r. był doradcą premiera Jarosława Kaczyńskiego ds. społecznych i kontaktów ze związkami zawodowymi. W wyborach parlamentarnych w 2007 r. po raz trzeci uzyskał mandat poselski, otrzymując 42 604 głosy.

W 2007 r. „Tygodnik Solidarność” uhonorował go tytułem „Człowieka Roku 2006”.

Marzena Machałek – polityk, samorządowiec, poseł na Sejm RP V i VI kadencji.

Absolwentka Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Wrocławskiego. Zawodowo i życiowo związana z Dolnym Śląskiem. W latach 1983 – 2006 pracowała jako nauczyciel. Autorka publikacji metodycznych i programów szeroko rozumianej profilaktyki społecznej, organizowała wiele projektów o charakterze prospołecznym. Była edukatorem NOWEJ SZKOŁY przygotowującej wdrożenie reformy programowej oświaty w 1998. W 2006 roku została Dolnośląskim Wicekuratorem Oświaty.

Pełniła funkcje radnej i zastępcy burmistrza Kamiennej Góry. W 2006 została powołana na stanowisko dolnośląskiego wicekuratora oświaty. Uzyskała mandat radnej sejmiku w wyborach samorządowych w 2006. Od 2006 roku Poseł na Sejm RP. W wyborach parlamentarnych w 2007 po raz drugi uzyskała mandat poselski z listy Prawa i Sprawiedliwości, otrzymując w okręgu legnickim 11 109 głosów.

Aneta Nowak – córka wdowy po zmarłym podczas pracy w kopalni górnika, w chwili śmierci ojca chodziła do 1 klasy liceum ogólnokształcącego w Jastrzębiu Zdroju po ukończeniu szkoły średniej rozpoczęła studia na kierunku oligofrenopedagogika na Akademii Pedagogicznej w Krakowie. w tym miesiącu kończy studia podyplomowe – Edukacja Zintegrowana w klasach 0-3, obecnie pracuje jako nauczyciel kształcenia zintegrowanego – wychowawca klasy II integracyjnej. Od października ma zamiar rozpocząć studia podyplomowe z zakresu logopedii o ile budżet domowy nam na to pozwoli.

CZĘŚĆ II Zaangażowanie kobiet w życiu publicznym

moderator/panelista:

Maria Zuba – polityk, samorządowiec, ukończyła Politechnikę Świętokrzyską w Kielcach Wydział Energetyka Przemysłowa. Ukończyła również studia podyplomowe z zakresu audytu i kontroli wewnętrznej w administracji publicznej i sektorze bankowym. Najdłuższy staż pracy miała w Fabryce Urządzeń Transportowych w Suchedniowie., gdzie przez wiele lat pracowała na stanowisku Z – cy Szefa Utrzymania Ruchu. Na początku lat 90 w tym zakładzie została przewodniczącą Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność”. W roku 1994 została Burmistrzem Suchedniowa, a w 1997 roku Wicewojewodą świętokrzyskim. Przewodnicząca kilku komitetów społecznych pracujących na rzecz rozbudowy infrastruktury w mieście, w tym komitetu bodowy wodociągu, gazociągu ora telefonizacji gminy. Członek założyciel i pierwszy prezes Stowarzyszenia „Nadzieja rodzinie” niosącego pomoc osobom i ich rodzinom uzależnionym od narkotyków i innych używek.

Od 2002 r. członek partii Prawo i Sprawiedliwość . Poseł na Sejm RP od 2005r. Mężatka. Interesuje się muzyką klasyczną. Lubi muzykę Chopina, Karłowicza, Czajkowskiego, Wernera. Najchętniej odpoczywa przy książce o tematyce historycznej, a siły najszybciej regeneruje podczas pływania.

Dyskutanci:

Maria Malinowska – matka czwórki dorosłych dzieci i babcia jednego wspianego wnuka Karola. Urodzona w Zakopanem w 1956r w rodzinie góralskiej / nazwisko rodowe matki Gąsienica Byrcyn /. Po ukończeniu Wyższej Szkoły Pedagogicznej na stałe zamieszkała w Krakowie, gdzie podjęła prace najpierw w szkole a następnie w Spółdzielni Mieszkaniowej na stanowisku wiceprezesa oraz kierownika Domu Kultury.

W końcu lat dziewięćdziesiątych ukończyła studia podyplomowe w zakresie teologii rodziny na Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie. Przez kilka lat pracowała w Caritas Archidiecezji Krakowskiej tworząc projekty dla osób niepełnosprawnych, ofiar przemocy i rodzin zagrożonych marginalizacją. Od 1993 roku zatrudniona w administracji samorządowej najpierw miasta Krakowa, obecnie

jako sekretarz gminy Miechów. Działalność polityczna – od 2001r związana z PiS. Radna wojewódzka od 2004r, przewodnicząca Komisji Polityki Prorodzinnej i Społecznej, członkini Rady Pożytku Publicznego, Małopolskiej Rady Edukacyjnej. Odznaczona w styczniu br. Srebrnym Krzyżem Zasługi.

Marzena Drab – polityk, ekonomista. Ukończyła Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Wydział Zarządzania i Marketingu. Poseł na Sejm, do niedawna Wicewojewoda Kujawsko-Pomorski, wcześniej Sekretarz Miasta Grudziądza, Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Grudziądzu, Członek Prawa i Sprawiedliwości kandydatka PiS w wyborach parlamentarnych – dzięki poparciu ponad 7300 wyborców uzyskała mandat poselski. Jest rodowitą grudziądzanką. Ukończyła Studium Podyplomowe o specjalności Rozwój Regionalny i Fundusze Strukturalne Unii Europejskiej – Kierowanie Projektami. Swoją pracę zawodową rozpoczęła w Jednostce Wojskowej 3189 w Grupie, później pracowała w Urzędzie Miejskim w Grudziądzu oraz w banku PKO BP w Grudziądzu. We wrześniu 1992 roku trafiła do Powiatowego Urzędu Pracy, gdzie z sukcesami przepracowała 12 lat. Cechuje ją bardzo dobra znajomość działania jednostek administracji samorządowej oraz rynku pracy. Marzena Drab jest Sygnatariuszem Paktu na rzecz Zatrudnienia oraz członkiem Komisji ds. Opracowania Planu Rewitalizacji Obszarów Miejskich. Ważna w jej pracy jest również umiejętność zarządzania projektami finansowymi, dotyczącymi bezrobocia, w ramach środków pozyskanych z Ministerstwa Pracy i Polityki Socjalnej. Jest osobą komunikatywną i odpowiedzialną. Jest matką dwóch synów, wolny czas poświęca muzyce klasycznej i sportowi.

Joanna Kryszczyszyn – Wiceprezydent Rybnika, wcześniej wicedyrektor, Rybnickiego Centrum Edukacji Zawodowej, CKUiP, współrealizatorka Projektu „Odziedzicz pracę” realizowanego w formule Partnerstwa na Rzecz Rozwoju, część Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL, która wprowadza nowe metody służące rozwiązywaniu problemu dyskryminacji na rynku pracy.

Teresa Hernik – Dyrektor Zarządu Wykonawczego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP, współprzewodnicząca Rady Działalności Pożytku Publicznego, instruktorka harcerska w stopniu harcmistrzyni, Naczelnik ZHP w latach 2005-2007. Ukończyła Akademię Górniczo-Hutniczą im. Stanisława Staszica w Krakowie na kierunku Inżynieria Materiałowa i Ceramika. W latach 1980-1983 kierownik Wydziału Ceramicznego w Spółdzielni Rękodzieła Ludowego i Artystycznego. Następnie w latach 1983-1986 pracowała jako nauczyciel w szkole podstawowej. Pełniła liczne funkcje kierownicze w ZHP: komendantki Hufca Białystok (1987–1988), komendantki Chorągwi Białostockiej (1990–1999), od roku 2000 funkcję zastępczyni Naczelnika ZHP. W dniu 3 grudnia 2005 wybrana została przez XXXIII Zjazd ZHP na funkcję Naczelnika ZHP. Członkini Rady Pamięci Walk i Męczeństwa, stały współpracownik Forum Inicjatyw Pozarządowych, współpracownik Parlamentarnego Zespołu Przyjaciół Harcerstwa sejmowych komisji sejmowych w sprawach dzieci i młodzieży oraz organizacji pozarządowych. W 2002–2003 członek grupy kontaktowej z ramienia NGO do pracy nad ustawą o pożytku publicznym i wolontariacie. Od 2003 r. członek założyciel Ogólnopolskiej Federacji Organizacji Pozarządowych.

Dominika Sozańska – urodziła się i mieszka w Krakowie. W 2001 roku ukończyła studia socjologiczne w Instytucie Socjologii UJ oraz obroniła pracę magisterską Między kapitalizmem a socjalizmem. Trzecia droga socjaldemokracji a nauka społeczna Kościoła napisaną pod kierunkiem prof. dr hab. Hieronima Kubiaka. W tym samym roku rozpoczęła w IS UJ studia doktoranckie.

W listopadzie 2007 roku uzyskała stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie socjologii na podstawie rozprawy doktorskiej Chrześcijańska demokracja w Polsce. Przyczyny słabości i szanse rozwoju napisanej także pod kierunkiem prof. dr hab. Hieronima Kubiaka. Obecnie jest adiunktem w Krakowskiej Szkole Wyższej im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego.

Od wielu lat jest wolontariuszką Centrum Kultury Katolickiej Mistrzejowice oraz Ruchu ku Cywilizacji Miłości i Fundacji SacrArt w Krakowie. Ponadto jest jedną z założycielek grupy dyskusyjnej Veralcon działającą przy Kościele Kapucynów w Krakowie pod auspicjami Polskiego Towarzystwa Teologicznego. Opiekę duchową i merytoryczną sprawuje nad grupą o. Piotr Jordan Śliwiński OFM Cap.

Zainteresowanie naukowe: Nauka społeczna Kościoła, socjologia polityki i partii politycznych ze szczególnym uwzględnieniem socjaldemokracji i chrześcijańskiej demokracji, socjologia religii, rola Kościoła w polskim życiu politycznym.

Jacek Kurski – polityk, samorządowiec. Absolwent III LO im. Bohaterów Westerplatte w Gdańsku (Topolówki). Ukończył studia na Wydziale Ekonomii Uniwersytetu Gdańskiego w zakresie handlu zagranicznego. Pracował w telewizji, publikował artykuły w prasie niezależnej i prawniczej, m.in. w „Tygodniku Solidarność”. Jest współautorem książki Lewy czerwcowy oraz filmu Nocna zmiana, poświęconych dymisji rządu Jana Olszewskiego w czerwcu 1992.

Syn Anny Kurskiej, działaczki NSZZ „Solidarność” i byłej senator, brat Jarosława Kurskiego, dziennikarza „Gazety Wyborczej”. Żona Monika, dzieci: Antoni (ur. 1991), Zuzanna (ur. 1994) oraz Olgierd (ur. 2007).

W latach 80. zaangażował się w działalność opozycyjną, był członkiem NSZZ „Solidarność”.

Po 1989 związany był z wieloma partiami prawniczymi. Na początku lat 90. współpracował z Porozumieniem Centrum, na czele którego stał Jarosław Kaczyński. W 1993 przed wyborami parlamentarnymi brał udział w kampanii wyborczej Porozumienia Centrum. W styczniu 1993 opublikował napisaną wspólnie z Piotrem Semką książkę Lewy czerwcowy, będącą zapisem wywiadów z politykami związanymi z rządem Jana Olszewskiego na temat kulisów odwołania gabinetu w czerwcu 1992. Rok później zrealizował film Nocna zmiana poświęcony tej samej tematyce.

Od połowy lat 90. współpracował z Janem Olszewskim, przystępując do tworzonego przez byłego premiera Ruchu Odbudowy Polski. Brał udział w kampanii prezydenckiej w wyborach w 1995, następnie pełnił funkcję rzecznika prasowego ROP.

W 1998 uzyskał mandat radnego sejmiku pomorskiego. W latach 1998-2001 pełnił funkcję wice-marszałka województwa pomorskiego. W 2002 został ponownie wybrany do sejmiku pomorskiego, w którym został wybrany wiceprzewodniczącym. W wyborach parlamentarnych w 2005 został wybrany w okręgu nr 25 (Gdańsk) posłem na Sejm V kadencji z ramienia PiS.

Jacek Kurski organizował między innymi konwencję PiS (wiosna 2005). W wyborach parlamentarnych w 2007 Jacek Kurski po raz drugi uzyskał mandat poselski, otrzymując 23 585 głosów.

Jest krytykiem środowisk postrzeganych przez niego jako postkomunistyczne czy liberalne (dawniej Kongresu Liberalno-Demokratycznego i Unii Wolności, a obecnie Platformy Obywatelskiej). W wypowiedziach publicznych wielokrotnie sprzeciwiał się zawieraniu przez PiS jakiegokolwiek koalicji z PO. Krytykował również środowisko „Gazety Wyborczej”, w której pracuje jego starszy brat Jarosław.

CZĘŚĆ III Wizerunek kobiety w polityce

moderator/panelista:

Iwona Arent – ukończyła Wydział Humanistyczny Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Olsztynie z tytułem magistra Politologii i Nauk Społecznych. Ukończyła także studia podyplomowe z zakresu rachunkowości na Wydziale Zarządzania i Administracji Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego. Przez wiele lat pracowała w Koncernie Energetycznym „Energia” S.A. zajmując się rozliczaniem i windykacją wielkich firm i przedsiębiorstw. W latach osiemdziesiątych działała w Ruchu Oazowym Światło-Życie.

Współpracowała ze stowarzyszeniami niosącymi pomoc dzieciom. Członek Stowarzyszenia Przyjaciół Dzieci i Młodzieży „Kormoran”. Wspierała inicjatywy Stowarzyszenia „Nasza Rodzina”, niosące pomoc dziecku i rodzinie niedostosowanym społecznie. Organizatorka i uczestnik wielu akcji politycznych, społecznych i charytatywnych m.in. uczestnik inicjatywy mającej na celu reformę domów dziecka. Członek NSZZ „Solidarność” w Koncernie Energetycznym „Energia „S.A. i przez wiele lat przewodnicząca komisji rewizyjnej. Od 2001 roku związana z partią Prawo i Sprawiedliwość i do 2007 pełniła funkcję skarbnika a następnie od 2007 roku wiceprezesa Zarządu Okręgowego w regionie olsztyńskim. Poseł na Sejm V i VI kadencji. Posiada podstawowe wykształcenie baletowe. Osiągała także sukcesy w strzelectwie sportowym. Interesuje się kulturą i językiem nowogreckim, tańcem i muzyką klasyczną, a w wolnych chwilach lubi piec i gotować. Od 14 lat matka samotnie wychowująca syna.

Dyskutanci:

Aleksandra Natalli-Świat – ekonomistka, posłanka na sejm RP V i VI kadencji. Ukończyła Akademię Ekonomiczną we Wrocławiu i menedżerskie studia podyplomowe we Wrocławskiej Wyższej Szkole Bankowej. Posiada uprawnienia członka rad nadzorczych spółek skarbu państwa, certyfikat kompetencji zawodowych w krajowym transporcie drogowym osób i aplikację administracyjną. Odbiła liczne szkolenia uzupełniające, m.in. na Katolickim Uniwersytecie w Leuven.

W dotychczasowej karierze zawodowej pełniła m.in. funkcję pracownika zakładu Badań Statystyczno-Ekonomicznych, wicedyrektora Ośrodka Doskonalenia Kadr Administracji Państwowej, sekretarza prezydenta miasta Wrocławia, członka zarządu Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego we Wrocławiu, wiceprezesa wrocławskiego SPA, konsultanta w biurze koordynacji projektu Banku Światowego, finansującego usuwanie skutków powodzi. Zasiadała w radach nadzorczych MPK, Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo Kredytowej „Dolny Śląsk”, Zakładu Wodociągów i Kanalizacji w Oławie. Stworzyła Biuro Badania Poziomu Życia przy ZR NSZZ „Solidarność” Dolny Śląsk.

Działała w Niezależnym Zrzeszeniu Studentów. Jako członek naczelnego kierownictwa uczestniczyła w zarządzaniu działalnością Porozumienia Centrum. Obecnie należy do partii Prawo i Sprawiedliwość. Dnia 12 stycznia 2008 roku decyzją Rady Politycznej Prawa i Sprawiedliwości została wybrana wiceprezesem Prawa i Sprawiedliwości.

Jako poseł do Sejmu V kadencji pełniła funkcję Przewodniczącej Komisji Finansów Publicznych. Pełniła również funkcję zastępcy Przewodniczącego Klubu Parlamentarnego Prawo i Sprawiedliwość ds. Sejmowych. W Sejmie VI kadencji pełni funkcję wiceprzewodniczącej Komisji Finansów Publicznych i wiceprzewodniczącej Klubu Parlamentarnego Prawa i Sprawiedliwości.

Dorota Arciszewska-Mielewczyk – ukończyła Uniwersytet Gdański jako magister ekonomii, jest absolwentką Akademii Morskiej z tytułem magistra zarządzania. W latach 1995-96 pracowała w Bałtyckim Terminalu Kontenerowym w Gdyni. Szlify polityczne zdobywała w Konfederacji Polski Niepodległej, w której piastowała wiele funkcji. m.in. była szefową okręgu Pomorskiego. Po raz pierwszy do Sejmu RP dostała się z listy Akcji Wyborczej Solidarność. W 2000r. wstąpiła do Stronnictwa Konserwatywno-Ludowego, w którym pełniła funkcję Prezesa Zarządu Wojewódzkiego. W 2001r została ponownie wybrana do parlamentu. Po rozwiązaniu SKL w 2004r wstąpiła do Prawa i Sprawiedliwości. Obecnie jest Senatoren RP. W 1998 roku była jednym z fundatorów Katolickiego Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcącego w Kartuzach im. Jana Pawła II. Obecnie społecznie piastuje tam funkcję dyrektora. W 2003r. zainicjowała powstanie Powiernictwa Polskiego, którego jest prezesem. Jest członkiem honorowym Stowarzyszenia Gdynian Wysiedlonych oraz członkiem Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego. W latach 2006-2007 była członkiem Rady Fundacji Polsko-Niemieckie Pojednanie. Posiada wykształcenie muzyczne. Biegłe posługuje się trzema językami: angielskim, szwedzkim i rosyjskim. Mężatka i mama dwójki małych dzieci.

Sławomir Trojanowski – absolwent Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, magister prawa, a obecnie radca prawny prowadzący własną kancelarię w Olsztynie. Bogate doświadczenie zawodowe, zarówno w zakresie nauk prawnych, jak i zarządzania i nadzoru podmiotów prawnych. Wśród zajmowanych na przestrzeni lat funkcji wymienić należy: Kierownik ds. organizacyjnych w spółce akcyjnej Toruńskie Centrum Promocji Zdrowia S.A.(1998 – 1999), Kierownik Regionu ds. operacyjnych w firmie z sektora finansowo-bankowego Provident Polska S.A.(2000 – 2002), V-ce Prezes Uczniowskiego Klubu Sportowego „PIRS” (2003 – nadal), członek Komisji Rewizyjnej Warmińsko-Mazurskiego Okręgowego Związku Bokserskiego (2004 – nadal), członek Komisji Rewizyjnej spółdzielni mieszkaniowej „Akademia 2” w Olsztynie (2005 – nadal). Koordynator Regionu ds. sprzedaży w firmie sektora finansowo-bankowego Tacoma Polska Sp. z o.o. (2005 – 2006). Ponadto, w latach 1999-2000 oraz 2002 – 2003: doradca prawny w kancelarii radcy prawnego. Od 2006 r. prowadzi własną działalność – kancelarię, pracując jednocześnie na stanowisku wykładowcy w Zakładzie Prawa Gospodarczego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warmińsko – Mazurskiego w Olsztynie. Mnogość pełnionych funkcji i zadań przekłada się na rozpiętość zainteresowań – począwszy od filmu i muzyki, poprzez fotografię, na polityce i boksie skończywszy.

Iwona Mularczyk – Sędzianka z góralskim temperamentem. Absolwentka Wydziału Historii Uniwersytetu Jagiellońskiego. W trakcie studiów podyplomowych z psychologii. Ukończyła liczne kursy i szkolenia pedagogiczne przygotowujące do pracy z młodzieżą zagrożoną niedostosowaniem społecznym i poświęca temu swoje życie zawodowe. Współorganizator przygotowanego projektu „Turystyka jako forma terapii wychowawczej”. Członek PTTK oraz były opiekun szkolnego koła PTTK. Dobry organizator, inspiratorka i współorganizatorka wielu inicjatyw społecznych i kulturalnych. Otwarta, potrafiąca współpracować w grupie, wesoła, życzliwa choć potrafi użyć ciętego języka. Matka dwójki dzieci. Lubi odpoczywać na łonie przyrody oraz czytać książki biograficzne. Członek Prawa i Sprawiedliwości.

Lidia Gall – „Gall-Media”, od wielu lat prowadzi różnorodne szkolenia, w tym dotyczące zasad kontaktu z mediami. 12 lat była dziennikarką, w tym 8 lat w Telewizji Polskiej. Obecnie twórczyni i organizatorka szkoleń dla TV Bielsat. Z wykształcenia pedagog i dziennikarka. Prowadzi media treningi z zakresu występu przed kamerą i wizerunku, dla biznesu, samorządowców i polityków, w tym dla polityków Prawa i Sprawiedliwości. *Prywatnie wciąż ma nadzieję, że świat zmieni się jeszcze na lepsze.*